

حقوق بین الملل اقتصادی

آندریاس اف. لوتفله

ترجمه

دکتر محمد حبیبی مجنده

عضو هیأت علمی دانشگاه مفید

(انتشارات جنگل)

سرشناسه	لوئفلد، آندریاس اف، ۱۹۳۰ م.
عنوان و نام پدیدآور	حقوق بین الملل اقتصادی / آندریاس اف. لوئفلد:
مشخصات نشر	ترجمه: محمد حبیبی مجنده
مشخصات ظاهری	تهران: جنگل، جاودانه، ۱۳۹۰.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۹۸۱-۷۷۸-۱
وضعیت فهرست نویسی	۹۷۶ ص
یادداشت	فیفا
موضوع	عنوان اصلی: International Economic Law
موضوع	اقتصاد بین الملل
موضوع	حقوق تجارت
شناسه افزوده	صادرات و واردات
رده بندی کنگره	حبیبی مجنده، محمد، ۱۳۴۴ - مترجم
رده بندی دیویی	۱۳۹۰ ج ۷ / ۲۸۲۰ K۲۸۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۴۱/۷۵
	۲۳۴۵۵۱۳

سپید
جنگل

عنوان کتاب: حقوق بین الملل اقتصادی

ترجمه: دکتر محمد حبیبی مجنده

ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه

ناظر فنی: امین لشکری

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۰

قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال با جلد نفیس

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۱-۷۷۸-۱

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹، ۶۶۴۸۲۸۳۰

۰۳۱۱-۳۲۰۵۰۶۷، ۳۲۰۳۸۰۰-۹

email://Info@junglepub.org

http://www.junglepub.org

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

دیباچه مترجم

پیشگفتار مؤلف

افزوده: چرا ویرایش جدید؟

باب اول: حقوق بین‌الملل اقتصادی

فصل اول: حقوق اقتصادی و قوانین اقتصاد	۳
۱-۱. مقدمه	۳
۱-۲. نگاهی نخست به مزیت‌نمایی	۴
۱-۳. برخی پیچیدگی‌ها	۶
۱-۴. از نظریه اقتصادی تا خط‌مشی، سیاست و حقوق	۷
فصل دوم: پول، نرخ ارز و موازنه پرداخت‌ها	۱۱
۲-۱. مقدمه	۱۱
۲-۲. سه رویکرد به نرخ ارز و فرایند تعدیل	۱۲
الف) نظام پایه طلا	۱۲
ب) نرخ ثابت ارز و طرح برتون وودز	۱۴
ج) نرخ‌های شناور ارز	۱۵
۲-۳. موازنه پرداخت‌ها	۱۷
الف) مثالی از محاسبه موازنه پرداخت‌ها	۱۷
ب) موازنه پرداخت‌ها و طرح برتون وودز	۱۹
۲-۴. چند نکته مقدماتی	۲۰

پایه دوم: نظامی حکایت // سازمان تجارت جهانی

فصل سوم: موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت: ریشه‌ها و نمای کلی	۲۳
۳-۱. سوابق	۲۳
۳-۲. تولد گات: تقریباً تصادفی	۲۵

۲۸.....	۳ - ۳. نگاهی کلی به گات
۲۸.....	الف) معماری
۳۰.....	ب) اصول عمده
۳۳.....	۳ - ۴. نگاهی نخست به قیدها
۳۳.....	الف) حفظ ترجیحات موجود
۳۴.....	ب) "قوانین موجود" و پروتکل اجرای موقت
۳۶.....	ج) استثنایهای سیاسی (ماده ۳۵)
۳۷.....	د) امنیت ملی (ماده ۲۱)
۳۸.....	هـ) "استثنایهای عمومی"
۳۹.....	و) محدودیت‌های مقداری مجاز
۴۱.....	۳ - ۵. تغییر در نمای کلی
۴۱.....	الف) قید گریز
۴۳.....	ب) اتحادیه‌های گمرکی و مناطق آزاد تجاری
۴۳.....	ج) دامپینگ و یارانه‌ها
۴۴.....	د) اسقاط تعهدات
۴۶.....	هـ) حل و فصل اختلافات در گات
۴۸.....	خلاصه
۴۹.....	فصل چهارم: تکامل گات و حقوق گات
۴۹.....	۴ - ۱. مقدمه
۵۰.....	۴ - ۲. ملت کامل‌الوداد، متقابل بودن و دورهای مذاکره
۵۰.....	الف) پنج دور اول (۶۱ - ۱۹۴۷)
۵۳.....	ب) دور کندی
۵۸.....	۴ - ۳. دور توکیو و گدهای مجزا
۵۸.....	الف) دستور کار گسترده
۶۰.....	ب) گدهای مجزا و مسئله ملت کامل‌الوداد
۶۲.....	ج) دستاوردها و ناکامی‌های دور توکیو
۶۵.....	۴ - ۴. دور اروگوئه
۶۵.....	الف) انفجار دستور کار
۶۷.....	ب) فراز و فرودهای دور اروگوئه
۷۱.....	ج) مرحله نهایی
۷۲.....	خلاصه

فصل پنجم: نظام گات / سازمان تجارت جهانی پس از دور اروگوئه: بررسی مقدماتی. ۷۳

۵ - ۱. نگاهی اولیه به نظام.....	۷۳
۵ - ۲. تجدیدنظر در موافقتنامه‌های دور توکیو ۱: رژیم‌های "تجارت غیرمنصفانه".....	۷۶
الف) یارانه‌ها و اقدامات جبرانی (خنثی کننده).....	۷۷
ب) دامپینگ و ضد دامپینگ.....	۷۸
۵ - ۳. تجدیدنظر در موافقتنامه‌های دور توکیو ۲: موافقتنامه‌های کوچکتر.....	۸۰
الف) ارزشیابی گمرکی.....	۸۰
ب) موانع فنی تجارت.....	۸۳
ج) آیین‌های صدور مجوز واردات.....	۸۸
د) خرید دولتی.....	۸۹
۵ - ۴. موافقتنامه راجع به حفاظت‌ها.....	۹۳
الف) پیشینه موافقتنامه.....	۹۳
ب) الزامات اساسی.....	۹۵
ج) شرط اطلاع دادن.....	۹۸
د) مسئله گزینش گری.....	۹۸
هـ) تعدیل به جای حمایت.....	۹۹
و) مشوق‌های تبعیت.....	۹۹
ز) موافقتنامه حفاظت‌ها در برابر سازکار حل اختلاف.....	۱۰۰
۵ - ۵. موافقتنامه مربوط به کشاورزی.....	۱۰۲
الف) دسترسی به بازار.....	۱۰۲
ب) یارانه‌های صادرات.....	۱۰۳
ج) حمایت‌های داخلی.....	۱۰۳
۵ - ۶. اقدامات سرمایه‌گذاری مرتبط با تجارت.....	۱۰۴
الف) پیشینه: اختلاف کانادا - ایالات متحده در مورد قانون بازننگری سرمایه‌گذاری خارجی.....	۱۰۵
ب) از پرونده فیرا تا موافقتنامه تریمز.....	۱۰۷
۵ - ۷. ابعاد مرتبط با تجارت حقوق مالکیت معنوی.....	۱۰۸
الف) مالکیت معنوی قبل از دور اروگوئه.....	۱۰۸
ب) وارد ساختن حمایت از مالکیت معنوی در نظام گات/ سازمان تجارت جهانی.....	۱۱۱
ج) موافقتنامه تریپس: دورنمای کلی.....	۱۱۳
د) موافقتنامه تریپس در نظام گات/ سازمان تجارت جهانی.....	۱۱۴

١١٥	هـ) تريس و كشورهاى درحال توسعه
١١٦	و) تريس و حقوق رقابت
١١٧	خلاصه
	فصل ششم: مبادلله بين المللى خدمات و ايجاد موافقتنامه عمومى تجارت خدمات
١١٩	(گتس)
١١٩	١ - ٦. مقدمه
١١٩	الف) خدمات در اقتصاد جهانى
١٢٠	ب) خدمات در نظام گات/اسازمان تجارت جهانى
١٢٢	٢ - ٦. پرداختن به موانع تجارت خدمات
١٢٤	٣ - ٦. موافقتنامه عمومى تجارت خدمات: مرورى کوتاه
١٢٤	الف) نماى كلى گتس
١٢٥	ب) مقايسه گات و گتس
١٢٦	٤ - ٦. گتس: نگاهى از نزديك
١٢٦	الف) رفتار ملت كامله الوداد
١٢٧	ب) شفافيت و آيينهاى منصفانه
١٢٨	ج) دسترسى به بازار
١٢٩	د) رفتار مى
١٢٩	٥ - ٦. اجراى گتس
١٣١	٦ - ٦. گتس و خدمات مالى
١٣١	الف) ضميمه مربوط به خدمات مالى
١٣١	ب) تعهدات: دسترسى به بازار و رفتار مى
١٣٢	ج) تعهدات: رفتار ملت كامله الوداد
١٣٣	د) "تعهدات افقى"
١٣٣	هـ) تفاهم نامه مربوط به تعهدات در خدمات مالى
١٣٤	٧ - ٦. گتس و مخابرات
١٣٤	الف) انقلاب در مخابرات
١٣٥	ج) ضمانت مخابرات
١٣٦	د) شرائط رقابت و سند مرجع
١٣٦	١. نرخهاى محاسباتى
١٣٧	٢. امكان تبعيض و ملت كامله الوداد
١٣٨	٣. سند مرجع

هـ) پرونده Mexico-Telecoms	۱۳۹
۶ - ۸. موافقتنامه خدمات در پیشگاه رکن استیناف: پرونده ایالات متحده - قمار	۱۴۱
خلاصه	۱۴۴

فصل هفتم: حل و فصل اختلافات

فصل هفتم: حل و فصل اختلافات در گات (۹۴ - ۱۹۴۸)	۱۴۹
۷ - ۱. مقدمه: حل و فصل اختلافات حقوقی میان دولت‌ها	۱۴۹
الف) دادگاه جهانی	۱۵۰
ب) داوری بین‌الدولی	۱۵۱
۷ - ۲. گات و حل و فصل اختلافات: تصور و طرح اولیه	۱۵۳
۷ - ۳. تحول گات به مرجع اختلافات: فیصله قضایی و جایگزین‌های آن	۱۵۴
الف) مرحله اول (۶۰ - ۱۹۴۸)	۱۵۴
ب) وقفه در فرایند (۷۰ - ۱۹۶۳)	۱۵۷
ج) احیای حل و فصل اختلافات (۹ - ۱۹۷۰)	۱۵۸
۷ - ۴. حل و فصل اختلافات در دهه ۱۹۸۰ و دور اروگوئه	۱۶۱
الف) قانون بیشتر، اختلافات زیاده‌تر، حل و فصل بیشتر	۱۶۱
ب) حل و فصل اختلافات در دور اروگوئه	۱۶۳
فصل هشتم: حل و فصل اختلافات در سازمان تجارت جهانی	۱۶۷
۸ - ۱. نگاهی کلی به نظام	۱۶۷
الف) از شکایت تا گزارش نهایی	۱۶۷
ب) اثر تصمیم و مسئله حاکمیت	۱۷۰
ج) مسئله تبعیت	۱۷۳
د) جبران خسارت و تلافی	۱۷۴
هـ) نظام در سیاق و زمینه	۱۷۶
۸ - ۲. نگاهی دقیق‌تر به هیئت‌ها	۱۷۸
الف) انتخاب اعضای هیئت‌ها	۱۷۸
ب) تعارض منافع و مسئله جانبداری	۱۸۰
ج) محرمانه بودن	۱۸۱
د) اطلاعات هیئت	۱۸۲
هـ) استفاده از کارشناسان	۱۸۲
و) پیشنهاد اعضای دائمی هیئت‌ها	۱۸۳

۱۸۴	۸ - ۳. رکن استیناف
۱۸۴	الف) اعضای رکن استیناف
۱۸۶	ب) کارکرد رکن استیناف
۱۸۶	ج) فرایند استیناف و قلمرو تجدیدنظر
۱۸۹	۸ - ۴. نقش دبیرخانه
۱۹۰	۸ - ۵. گسترش مناقشه - دعاوی متقابل، شرکت طرف‌های ثالث و یاوران دادگاه
۱۹۰	الف) دعاوی متقابل
۱۹۱	ب) شرکت طرف‌های ثالث
۱۹۲	ج) موضوع یاور دادگاه
۱۹۴	۸ - ۶. حل و فصل اختلافات و کشورهای در حال توسعه
۱۹۶	۸ - ۷. از بین بردن و اطمینان زدن
۱۹۷	الف) شکایت‌های نقض
۱۹۸	ب) شکایت‌های غیرنقض
۲۰۱	۸ - ۸. تفاهم‌نامه حل و فصل اختلافات و اقدام یکجانبه: بخش ۳۰۱ و اختلاف موز
۲۰۱	الف) چانه‌زنی دور اروگوئه
۲۰۳	ب) بخش ۳۰۱ پس از دور اروگوئه
۲۰۵	ج) بخش ۳۰۱ در محکمه
۲۱۱	د) اختلاف موزها
۲۱۹	خلاصه

۲۲۳	فصل نهم: مسأله یارانه‌ها
۲۲۳	۹ - ۱. مقدمه
۲۲۵	۹ - ۲. گات و مسأله یارانه‌ها: ماده ۱۶
۲۳۰	۹ - ۳. گات و مسأله یارانه‌ها: ماده ۶
۲۳۲	۹ - ۴. کُد ۱۹۷۹ یارانه‌ها و عوارض جبرانی
۲۳۲	الف) مصالحه اساسی
۲۳۴	ب) ابعاد شکلی: عوارض جبرانی و تشخیص‌های لازم
۲۳۶	ج) مسأله صدمه
۲۳۸	د) تنظیم یارانه‌ها
۲۳۹	هـ) خط دوم

۲۴۰	و) پرونده‌های یارانه‌های فولاد
۲۴۵	خلاصه
۲۴۶	۹ - ۵. موافقتنامه دور اروگوئه راجع به یارانه‌ها و اقدامات جبرانی
۲۴۶	الف) مقدمه و مرور کلی
۲۴۷	ب) تعریف یارانه: هزینه بر حساب عمومی یا نفع به گیرنده
۲۵۰	ج) مسأله خاص بودن
۲۵۲	د) توصیف یارانه‌ها: رویکرد "چراغ راهنمایی"
۲۵۶	هـ) محاسبه میزان یارانه
۲۵۷	و) اعتبارهای صادراتی و ترتیب سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
۲۶۳	ز) بازاندیشی نفع در مقابل هزینه عمومی: یارانه‌ها و خصوصی
۲۶۶	۹ - ۶. یارانه‌ها و کشورهای در حال توسعه
۲۶۶	الف) در دور توکیو
۲۶۷	ب) در دور اروگوئه
۲۶۸	ج) در دور دوحه
۲۶۹	نتیجه‌گیری
۳۷۱	فصل دهم: دامپینگ و ضد دامپینگ
۳۷۱	۱۰ - ۱. مقدمه و نگاهی کلی
۳۷۳	۱۰ - ۲. استدلال‌های اقتصادی: موافق و مخالف
۳۷۳	۱۰ - ۳. وضع قواعد حقوق بین‌الملل مربوط به دامپینگ و ضد دامپینگ
۳۷۷	(۹۴ - ۱۹۴۷)
۳۷۹	۱۰ - ۴. احراز واقعیت و حاشیه دامپینگ
۳۷۹	الف) قیمت صادراتی
۳۸۱	ب) ارزش عادی
۳۸۵	ج) به دست آوردن میانگین
۳۸۷	د) مسئله نرخ ارز
۳۸۹	هـ) اقتصادهای غیربازار
۳۹۳	۱۰ - ۵. تشخیص صدمه
۳۹۳	الف) عناصر صدمه
۳۹۶	ب) رابطه میان واردات و صدمه
۳۹۹	ج) حاشیه دامپینگ یا حاشیه صدمه
۳۰۰	د) تجميع

۳۰۱	هـ) تهدید صدمه
۳۰۴	و) تأخیر اساسی
۳۰۶	۱۰ - ۶. ضددامپینگ، ضدتراست و نفع عامه
۳۰۶	الف) آیا ضدتراست می‌تواند جایگزین قوانین ضددامپینگ شود؟
۳۰۷	ب) ضددامپینگ، رقابت و نفع عامه
۳۱۰	۱۰ - ۷. اقدامات ضد دورزدن
۳۱۴	۱۰ - ۸. دعوای ضددامپینگ
۳۱۴	الف) داشتن سیمت
۳۱۶	ب) یافته اولیه صدمه
۳۱۷	ج) اقدامات موقت
۳۱۸	د) گردآوردن واقعیات
۳۲۰	هـ) شفافیت و حق استماع
۳۲۰	و) تعهدات مربوط به قیمت
۳۲۱	ز) تجدیدنظر قضایی
۳۲۲	۱۰ - ۹. اقدام از جانب کشورهای ثالث
۳۲۳	۱۰ - ۱۰. بررسی مجدد و غروب
۳۲۵	۱۰ - ۱۱. حل و فصل اختلافات
۳۲۷	نتیجه‌گیری
۳۲۹	فصل یازدهم: کشاورزی
۳۲۹	۱۱ - ۱. کشاورزی در گات (۹۴ - ۱۹۴۷)
۳۳۲	۱۱ - ۲. موافقتنامه راجع به کشاورزی
۳۳۲	الف) دسترسی به بازار
۳۳۵	ب) یارانه‌های صادراتی
۳۳۶	ج) حمایت‌های داخلی
۳۴۱	۱۱ - ۳. حمایت داخلی و یارانه‌های صادراتی: رژیم شکر جامعه اروپا
۳۴۴	خلاصه
۳۴۴	۱۱ - ۴. کشاورزی و دور دوحه
۳۴۹	فصل دوازدهم: حقوق مالکیت معنوی و نظام تجاری جهانی
۳۴۹	۱۲ - ۱. کنوانسیون‌های عمده، تریپس و دیگر موافقتنامه‌های بین‌المللی
۳۴۹	الف) کنوانسیون‌های پاریس و برن
۳۵۱	ب) وارد ساختن مالکیت معنوی در نظام تجاری جهانی

۳۵۲	 (ج) دیگر موافقتنامه‌های چندجانبه و منطقه ای
۳۵۳	 ۱۲ - ۲. حق اختراع در حقوق بین‌الملل
۳۵۳	 الف) کنوانسیون پاریس
۳۵۵	 (ب) معاهده همکاری در ثبت اختراع
۳۵۵	 (ج) موافقتنامه‌تریپس
۳۵۷	 ۱۲ - ۳. علائم تجاری در حقوق بین‌الملل
۳۵۷	 الف) کنوانسیون پاریس
۳۵۸	 (ب) موافقتنامه و پروتکل مادرید
۳۵۹	 (ج) موافقتنامه‌تریپس
۳۶۰	 ۱۲ - ۴. کپی رایت در حقوق بین‌الملل
۳۶۰	 الف) کنوانسیون برن
۳۶۱	 (ب) موافقتنامه‌تریپس
۳۶۲	 (ج) معاهده کپی رایت وایپو
۳۶۳	 ۱۲ - ۵. سایر اشکال مالکیت معنوی حمایت شده
۳۶۳	 الف) دامنه بُرد موافقتنامه‌تریپس
۳۶۴	 (ب) دیگر موافقتنامه‌های چندجانبه
۳۶۴	 ۱۲ - ۶. اجرای حقوق رقابت
۳۶۵	 الف) حمایت از حق اختراع
۳۶۹	 (ب) حمایت از علامت تجاری
۳۷۳	 (ج) کپی رایت
۳۷۴	 ۱۲ - ۷. چشم‌انداز موافقتنامه‌تریپس: نگاه به گذشته و نگاه به آینده
۳۷۴	 الف) تریپس و کشورهای در حال توسعه
۳۷۷	 (ب) نوآوری و موافقتنامه‌تریپس
۳۷۹	 (ج) تحصیل، اجرا و مذاکره حق‌ها در سطح جهانی
۳۸۲	 خلاصه

پایپ پیچیده: سازمان تجارت جهانی

۳۸۵	 فصل سیزدهم: محیط زیست و حقوق بین‌الملل اقتصادی
۳۸۵	 ۱۳ - ۱. مقدمه
۳۸۸	 ۱۳ - ۲. تعریف قانونمندی‌سازی محیط زیست
۳۹۰	 ۱۳ - ۳. رشد جنبش زیست محیطی

۳۹۰	الف) محیط زیست بسان آرمانی مردمی
۳۹۱	ب) کنفرانس استکهلم (۱۹۷۲)
۳۹۲	ج) سیل معاهدات
۳۹۲	د) کنفرانس ریو (۱۹۹۲)
۳۹۵	۱۳ - ۴. تبدیل جنبش زیست محیطی به حقوق بین‌الملل موضوعه: دو نمونه
۳۹۵	الف) پروتکل مونترئال
۴۰۰	ب) کنوانسیون بازل
۴۰۲	نتیجه‌گیری
۴۰۳	۱۳ - ۵. تجارت در مقابل محیط زیست: پرونده تون/دولفین
۴۰۳	الف) پیشینه موضوعی
۴۰۴	ب) محدودیت و اعتراض
۴۰۵	ج) یافته‌های هیئت
۴۰۶	د) پیامد پرونده تون/دولفین
۴۰۷	۱۳ - ۶. از تون به میگو، از دولفین به لاک‌پشت‌ها
۴۰۷	الف) تون/دولفین ۲
۴۰۸	ب) پرونده میگو/لاک‌پشت
۴۱۴	۱۳ - ۷. موافقتنامه اقدامات بهداشتی و بهداشت نباتی و پرونده هورمون‌های گوشت گاو
۴۱۴	الف) موافقتنامه اقدامات بهداشتی و بهداشت نباتی
۴۱۵	ب) پرونده هورمون‌های گوشت گاو: دور اول
۴۱۶	ج) پرونده هورمون‌های گوشت گاو: دور دوم
۴۱۶	د) بار اثبات
۴۱۷	هـ) اصل اقدام احتیاطی
۴۱۹	و) ارزیابی خطر [ریسک]
۴۲۱	ز) تبعیض
۴۲۳	ح) درس‌هایی از پرونده هورمون‌های گوشت گاو: چند نتیجه‌گیری آزمایشی
۴۲۵	۱۳ - ۸. چند نکته پایانی و نگاهی به جلو
۴۲۵	الف) تأملاتی بیشتر در مورد اصل اقدام احتیاطی
۴۲۸	ب) فراسوی سازمان تجارت جهانی؟
۴۳۵	فصل چهاردهم: حقوق رقابت
۴۳۵	۱۴ - ۱. مقدمه: جایگاه حقوق رقابت در حقوق بین‌الملل اقتصادی
۴۳۶	۱۴ - ۲. خاستگاه‌ها و تحول حقوق ضدتراست در ایالات متحده

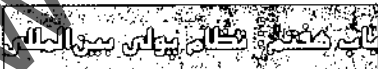

۴۳۸	۱۴ - ۳. پذیرش حقوق رقابت در اروپا و ژاپن
۴۴۰	۱۴ - ۴. دامنه بُرد حقوق داخلی و دکترین آثار
۴۴۱	الف) حمایت از رقابت در بازارهای داخلی
۴۴۶	ب) گشودن بازارهای خارجی
۴۴۹	ج) تنظیم ادغام‌های چندصلاحیتی
۴۵۰	۱۴ - ۵. حقوق نوین رقابت: قواعد و اصول ماهوی
۴۵۰	الف) نمای کلی
۴۵۱	ب) کارتل‌ها و تحریم‌ها [بایکوت‌ها]
۴۵۴	ج) انحصارگرمی و سوءاستفاده از سلطه
۴۵۷	د) محدودیت‌های عمودی
۴۶۲	هـ) ادغام‌ها
۴۶۶	و) مشارکت‌های خاص [جوینت ونچر] و اتحادها
۴۶۶	ز) همکاری‌های دیگر میان رقبا
۴۶۷	ح) دفاع‌های عمل حکومت
۴۶۹	۱۴ - ۶. اجرای حقوق رقابت
۴۶۹	الف) ایالات متحده
۴۷۲	ب) اتحادیه اروپا
۴۷۴	۱۴ - ۷. همکاری و نزاکت بین‌المللی
۴۷۴	الف) لطمه زدن به دسترسی به بازار خارجی
۴۷۵	ب) کُدهای بین‌المللی
۴۷۷	ج) همکاری دوجانبه
۴۸۰	د) همکاری منطقه‌ای
۴۸۱	هـ) مسئله ادله
۴۸۱	۱۴ - ۸. خط‌مشی رقابت و همگرایی اقتصادی جهانی - نگاهی به جلو

پایب ششم: سرمایه‌گذاری بین‌المللی

۴۸۸	مقدمه
	فصل پانزدهم: مسئولیت دولت‌های میزبان در قبال سرمایه‌گذاران خارجی: حقوق بین‌الملل عرفی
۴۹۱	
۴۹۱	۱۵ - ۱. پیش از جنگ جهانی اول
۴۹۲	۱۵ - ۲. فروریختن اجماع

۴۹۲	الف) انقلاب روسیه و نفی مالکیت خصوصی
۴۹۳	ب) انقلاب مکزیک، کارکرد اجتماعی مالکیت و دکتترین کالوو
۴۹۵	۳ - ۱۵. دیدگاه سنتی غربی
۴۹۵	الف) منابع قضایی
۴۹۸	ب) فرمول هال
۵۰۴	۱۵ - ۴ - گسست میان نظریه و طرز عمل
۵۰۵	الف) منشور هاوانا
۵۰۶	ب) موج مصادره‌ها (۷۰ - ۱۹۴۵)
۵۰۸	۱۵ - ۵. تلاش‌های سازمان ملل برای اعلام حقوق عرفی
۵۰۸	الف) حاکمیت دائمی بر منابع طبیعی (۱۹۶۲)
۵۱۲	ب) از حاکمیت دائمی تا نظم نوین اقتصادی بین‌المللی
۵۱۶	خلاصه
۵۱۷	فصل شانزدهم: حل و فصل اختلافات و سرمایه‌گذاری بین‌المللی
۵۱۸	۱۶ - ۱. دیوان‌های داوری بین‌المللی
۵۱۸	الف) پرونده‌های ملی‌سازی لیبی
۵۲۵	ب) امینویل علیه کویت
۵۳۲	خلاصه
۵۳۳	۱۶ - ۲. دیوان بین‌المللی دادگستری
۵۳۴	الف) پرونده انگلیس و ایران (۱۹۵۲)
۵۳۵	ب) پرونده بارسلون‌اترکشن (۱۹۷۰)
۵۳۸	ج) پرونده الترونیکا سیکولا (السی ELSI)
۵۴۱	۱۶ - ۳. حقوق بین‌الملل در دادگاه‌های داخلی
۵۴۱	الف) دادرسی در اطراف دنیا
۵۴۷	ب) دکتترین عمل دولت در ایالات متحده
۵۵۷	خلاصه
۵۵۷	نتیجه‌گیری
۵۵۹	فصل هفدهم: ضوابط متحول حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری بین‌المللی
۵۶۰	۱۷ - ۱. کنوانسیون ایکسید
۵۶۰	الف) خاستگاه‌ها و هدف کنوانسیون
۵۶۱	ب) نمای کلی کنوانسیون و مسئله رضایت
۵۶۲	ج) کنوانسیون و حقوق بین‌الملل

۵۶۴	د) پذیرش تدریجی کنوانسیون
۵۶۵	۱۷ - ۲. دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده
۵۶۵	الف) پیش زمینه
۵۶۷	ب) مقررات اساسی و مأموریت دیوان
۵۶۸	ج) دیوان داوری دعاوی و پرونده های صادره
۵۷۶	د) دیوان داوری دعاوی ایران - ایالات متحده و حقوق بین الملل
۵۷۸	۱۷ - ۳. معاهدات دوجانبه سرمایه گذاری
۵۷۸	الف) مقدمه: گسترش معاهدات دوجانبه سرمایه گذاری
۵۷۹	ب) محتوای معاهدات دوجانبه سرمایه گذاری
۵۹۷	ج) معاهدات دوجانبه سرمایه گذاری و صلاحیت: مسئله ملت کامله الوداد
۶۰۲	جمع بندی
۶۰۳	د) دفاع ها
۶۱۰	جمع بندی
۶۱۰	هـ) معاهدات دوجانبه سرمایه گذاری و حقوق بین الملل
۶۱۳	۱۷ - ۴. آژانس چندجانبه تضمین سرمایه گذاری (میگا)
۶۱۳	الف) مقدمه
۶۱۵	ب) خطرات تحت پوشش
۶۱۵	ج) میگا و حقوق بین الملل
۶۱۸	خلاصه
	
۶۲۲	مقدمه
۶۲۳	فصل هیجدهم: نظام برتون وودز
۶۲۳	۱۸ - ۱. پیش از برتون وودز: خاطرات خوب و بد
۶۲۵	۱۸ - ۲. کنفرانس برتون وودز
۶۲۷	۱۸ - ۳. صندوق بین المللی پول به مثابه یک سازمان
۶۳۱	۱۸ - ۴. موافقتنامه صندوق چون یک کد رفتار
۶۳۲	۱۸ - ۵. صندوق بین المللی پول و کنترل های ارزی
۶۳۲	الف) معاملات جاری
۶۳۴	ب) معاملات سرمایه
۶۳۵	ج) مسئله تبعیض

۶۳۶	۱۸ - ۶ صندوق به عنوان ذخیره مشترک منابع
۶۳۶	الف) سهمیه دولت های عضو
۶۳۷	ب) برداشت از صندوق
۶۳۷	ج) شرایط برداشت
۶۳۹	۱۸ - ۷. حق برداشت و قرار احتیاطی
۶۳۹	الف) محدودیت ها بر حق برداشت
۶۴۰	ب) منشأ قرار احتیاطی
۶۴۱	ج) قرار احتیاطی و قرارنامه ها
۶۴۲	د) وضعیت حقوقی قرار احتیاطی
۶۴۴	۱۸ - ۸. ایجاد ذخائر: حق برداشت مخصوص در صندوق بین المللی پول
۶۴۴	الف) مسئله تأمین ذخائر
۶۴۵	ب) ایجاد ذخائر با تصمیم آگاهانه: اصلاحیه اول به اساسنامه صندوق
۶۴۶	ج) حق برداشت مخصوص، اعاده وضعیت، و پیوند با توسعه
۶۴۷	د) ارزش گذاری حق برداشت مخصوص
۶۴۸	هـ) بهره و کارمزدها
۶۴۹	و) حق برداشت مخصوص در نظام پولی بین المللی
۶۴۹	۱۸ - ۹. رژیم نرخ ثابت ارز (۷۱ - ۱۹۴۵)
۶۴۹	الف) نظام ارزش برابری
۶۵۱	ب) فروپاشی نظام ارزش برابری
۶۵۲	ج) تلاش برای ترمیم: موافقتنامه اسمیتسونین
۶۵۵	فصل نوزدهم: اصلاح صندوق بین المللی پول
۶۵۵	۱۹ - ۱. صندوق در مرحله گذار
۶۵۶	الف) نمای کلی اصلاح
۶۵۷	ب) پذیرش نرخ های شناور ارز
۶۵۸	ج) اصلاح اساسنامه
۶۵۹	۱۹ - ۲. قلمرو اصلاحیه ها
۶۶۰	۱۹ - ۳. ماده ۴ جدید و حقوق ترتیبات ارزی
۶۶۰	الف) آزادی انتخاب
۶۶۱	ج) تعهدات به موجب ماده ۴
۶۶۳	ج) نظارت بر نظام پولی بین المللی
۶۶۴	۱۹ - ۴. نظارت صندوق

۶۶۴	الف) تصمیم در مورد نظارت
۶۶۵	ب) دامنه صلاحیت صندوق
۶۶۷	ج) نظارت در عمل
۶۷۰	خلاصه
۶۷۱	۱۹ - ۵. مشروط‌سازی [نهادن قید و شرط] به موجب اساسنامه اصلاحی
۶۷۱	الف) تدوین مشروط‌سازی
۶۷۲	ب) قید و شرط‌ها و تغییر مشتریان صندوق
۶۷۴	ج) تکامل رهنمودها در مورد مشروط‌سازی
۶۷۸	۱۹ - ۶. تسهیلات ویژه صندوق: منابع فراتر از محدوده‌های رسمی
۶۷۸	الف) تسهیلات طولانی مدت صندوق
۶۷۹	ب) تسهیلات تأمین مالی جبران خسارت
۶۷۹	ج) تسهیلات نفتی
۶۸۰	د) تسهیلات دیگر برای اتفاقات پیش‌بینی نشده
۶۸۰	هـ) تأمین مالی تکمیلی و تسهیلات مرتبط
۶۸۲	و) تسهیلات کاهش فقر
۶۸۵	۱۹ - ۷. استقراض توسط صندوق
۶۸۵	الف) ترتیبات عمومی استقراض
۶۸۸	ب) ترتیبات جدید استقراض
۶۸۹	ج) استقراض برای تسهیلات ویژه
۶۹۱	۱۹ - ۸. اجرای تعهدات در قبال صندوق بین‌المللی پول
۶۹۳	خلاصه
۶۹۵	فصل بیستم: نظام پولی بین‌المللی و بحران‌های منطقه‌ای
۶۹۵	مقدمه
۶۹۶	الف) آمریکای لاتین (۹۵ - ۱۹۸۲)
۶۹۶	۲۰ - ۱. ریشه‌های بحران
۶۹۸	۲۰ - ۲. سربرآوردن بحران: وضعیت مکزیک
۷۰۰	۲۰ - ۳. واکنش نظام بین‌المللی: ادامه وضعیت مکزیک
۷۰۰	الف) اولین تصمیم سریع
۷۰۱	ب) مدیریت میان مدت
۷۰۴	۲۰ - ۴. تبدیل سابقه به الگو: نگاهی گذراتر به قضیه برزیل
۷۰۵	الف) باز اولین تصمیم سریع

- ۷۰۶ (ب) بسته شدن شیر و باز شدن مجدد آن
- ۷۰۸ ۲۰ - ۵. استمهال، ساختار بندی مجدد، و طرح های بیکر و برادی
- ۷۰۸ الف) اولین ارزیابی (۵ - ۱۹۸۲)
- ۷۰۹ (ب) ابتکار بیکر (۸ - ۱۹۸۵)
- ۷۱۱ (ج) ابتکار برادی (۱۹۸۹ -)
- ۷۱۵ ۲۰ - ۶. بحران جدید مکزیک (۵ - ۱۹۹۴)
- ۷۱۵ الف) فروپاشی پژو
- ۷۱۷ (ب) واکنش جامعه بین المللی
- ۷۲۰ (ج) نگاهی دوباره به بحران: موفقیت عملیات نجات
- ۷۲۱ خلاصه
- ۷۲۲ (ب) جنوب - شرق آسیا (۸ - ۱۹۹۷)
- ۷۲۲ ۲۰ - ۷. سقوط دومینوها
- ۷۲۴ ۲۰ - ۸. واکنش صندوق، ارائه اصلاح ساختاری
- ۷۲۶ ۲۰ - ۹. ارزیابی موقت
- ۷۲۷ (ج) روسیه (۲۰۰۰ - ۱۹۹۰)
- ۷۲۷ ۲۰ - ۱۰. فروپاشی اتحاد شوروی
- ۷۳۰ ۲۰ - ۱۱. وارد ساختن روسیه به نظام
- ۷۳۰ الف) اولین گامها
- ۷۳۱ (ب) ورود به صندوق بین المللی پول: مرحله اول
- ۷۳۴ ۲۰ - ۱۲. حفظ قید و شرطها
- ۷۳۴ الف) قید و شرطها، سبک روسی
- ۷۳۶ (ب) تغییر قید و شرطها: تسهیلات تحول نظاممند
- ۷۳۹ ۲۰ - ۱۳. اقتصاد و سیاست: شرط بندی روی یلتسین (۱۹۹۶)
- ۷۴۱ ۲۰ - ۱۴. قید و شرطها، بحران و فساد (۲۰۰۰ - ۱۹۹۷)
- ۷۴۱ الف) اعتماد سازی
- ۷۴۳ (ب) از دست رفتن اعتماد
- ۷۴۵ (ج) نکول
- ۷۴۶ (د) شروعی تازه؟
- ۷۴۷ خلاصه
- ۷۴۸ (د) آرژانتین (۲۰۰۵ - ۱۹۹۹)
- ۷۴۸ ۲۰ - ۱۵. در لبه بحران

الف) پیشینه.....	۷۴۹
ب) صندوق بین‌المللی پول و آرژانتین (۲۰۰۱ - ۲۰۰۰).....	۷۵۰
۲۰ - ۱۶. بحران.....	۷۵۴
الف) نکول.....	۷۵۴
ب) واکنش دولت.....	۷۵۵
۲۰ - ۱۷. رژیم جدید در آرژانتین.....	۷۵۸
الف) "انتخاب" دستور کیرچنر.....	۷۵۸
ب) پرده آخر: آرژانتین با صندوق تسویه می‌کند.....	۷۵۹
۲۰ - ۱۸. صندوق از دریچه بحران آرژانتین.....	۷۶۰
هـ) دولت‌های فرومانده از پرداخت بدهی و طلبکاران خصوصی.....	۷۶۳
۲۰ - ۱۹. ساختار بندی مجدد بدهی نکول شده.....	۷۶۳
الف) بازارهای در حال ظهور در دهه ۱۹۹۰.....	۷۶۳
ب) سازگار ساختار بندی مجدد بدهی دولتی.....	۷۶۴
ج) طلبکار ناراضی.....	۷۶۶
د) شروط اقدام جمعی.....	۷۶۸
۲۰ - ۲۰. آرژانتین و دارندگان اوراق قرضه آن.....	۷۷۰
الف) پیرایش [اصلاح موا].....	۷۷۰
ب) آرژانتین در دادگاه‌های ملی.....	۷۷۲
فصل بیست و یکم: سایر نهادهای نظام پولی بین‌المللی.....	۷۷۹
۲۱ - ۱. بانک جهانی و موسسات وابسته به آن.....	۷۷۹
الف) بانک جهانی.....	۷۷۹
ب) موسسه توسعه بین‌المللی.....	۷۸۲
ج) شرکت مالی بین‌المللی.....	۷۸۲
۲۱ - ۲. بانک تسویه‌های بین‌المللی.....	۷۸۴
الف) بانک بانک‌های مرکزی.....	۷۸۴
ب) محفلی برای تنظیم گران.....	۷۸۶
۲۱ - ۳. کلپ پاریس.....	۷۸۷
۲۱ - ۴. گروه ده.....	۷۹۰
الف) ظهور و افول گروه ده.....	۷۹۰
ب) گروه کاری سه.....	۷۹۲
۲۱ - ۵. گروه هفت و گروه‌های مرتبط.....	۷۹۳

۷۹۳	الف) منشأ گروه ۷.....
۷۹۴	ب) گروه ۷، گروه ۵، و تلاش برای مدیریت نرخ ارز.....
۸۰۰	ج) گروه ۷ در حوزه‌های دیگر.....
۸۰۱	فصل بیست و دوم: نظام پولی اروپا و ظهور یورو.....
۸۰۱	۲۲ - ۱. نظام پولی اروپا (۹۲ - ۱۹۷۲).....
۸۰۱	الف) منشأ نظام پولی اروپا (EMS).....
۸۰۳	ب) فعالیت مکانیسم نرخ ارز (۹۲ - ۱۹۷۲).....
۸۰۷	۲۲ - ۲. فروپاشی نظام پولی اروپا: دو بحران.....
۸۰۷	الف) سپتامبر ۱۹۹۲: پوند و لیره.....
۸۰۹	ب) جولای - اوت ۱۹۹۳: فرانک فرانسه.....
۸۱۰	ج) درس‌هایی از تجربه نظام پولی اروپا (۹۳ - ۱۹۷۹).....
۸۱۰	۲۲ - ۳. اتحادیه اقتصادی و پولی: معاهده ماستریخت.....
۸۱۰	الف) تصویر اتحادیه اقتصادی.....
۸۱۱	ب) معاهده ماستریخت.....
۸۱۵	ج) از ماستریخت تا روز اروپا.....
۸۱۷	۲۲ - ۴. پیمان ثبات و رشد.....
۸۱۷	الف) هدف خط‌مشی‌های اقتصادی موازی.....
۸۱۸	ب) پیمان ثبات در بوته آزمون.....
۸۲۲	نتیجه‌گیری.....
۸۲۲	۲۲ - ۵. یورو و بانک مرکزی اروپا.....
۸۲۲	الف) رسالت اتحادیه اقتصادی و پولی.....
۸۲۴	ب) بانک مرکزی اروپا و سیاست‌مداران.....
۸۲۷	ج) اتحادیه اقتصادی و پولی و دولت‌های عضو.....
۸۲۷	د) حلقه پیروزی.....
۸۲۸	هـ) اتحادیه اقتصادی و پولی و نظام پولی بین‌المللی.....
۸۳۱	خلاصه.....
۸۳۳	فصل بیست و سوم: حقوق پولی بین‌المللی و فعالیت خصوصی.....
۸۳۳	۲۳ - ۱. کنترل‌های ارزی، قراردادهای ارزی، و ماده ۸(۲)ب).....
۸۳۳	الف) صندوق بین‌المللی پول و کنترل‌های ارزی.....
۸۳۵	ب) قراردادهای ارزی و موافقتنامه صندوق.....
۸۴۰	۲۳ - ۲. تنظیم بانک‌ها: نقطه تماس حقوق بین‌المللی عمومی و خصوصی.....

الف) توافقنامه بازل	۸۴۱
ب) تجدیدنظر در توافقنامه بازل	۸۴۲
ج) فاجعه دیگر، موافقتنامه دیگر: قضیه بانک اعتبار و بازرگانی بین‌المللی (BCCI)	۸۴۴
خلاصه	۸۴۸
۲۳ - ۳. هماهنگی بین‌المللی بیشتر: شرائط مربوط به سرمایه بانک‌ها	۸۴۸
مقدمه	۸۴۸
الف) در جستجوی ضوابط کفایت سرمایه	۸۴۹
ب) قرارداد کفایت سرمایه بازل (۱۹۸۸)	۸۵۴
۱- تعریف سرمایه	۸۵۴
۲- تعریف دارایی‌ها	۸۵۶
الف) اقلام ترازنامه	۸۵۶
ب) اقلام خارج از ترازنامه	۸۵۹
ج) جایگزین‌های اعتبار مستقیم	۸۵۹
د) از بازل ۱ تا بازل ۲	۸۶۰
خلاصه	۸۶۳

باب هشتم: کنترل‌های اقتصادی برای اهداف سیاسی

مقدمه	۸۶۶
مسئله تعریف	۸۶۷
فصل بیست و چهارم: تحریم‌های سازمان ملل و سایر تحریم‌های جمعی	۸۶۹
الف) تحریم‌های سازمان ملل	۸۶۹
۲۴ - ۱. تحریم‌ها به دستور شورای امنیت	۸۶۹
۲۴ - ۲. مبنای تحریم‌های اجباری	۸۷۲
۲۴ - ۳. قلمرو تحریم‌ها	۸۷۴
الف) نوع تحریم‌ها	۸۷۴
ب) استفاده فزاینده از تحریم‌ها	۸۷۶
ج) الگوی تحریم‌های اجباری	۸۷۶
د) قلمرو سرزمینی تحریم‌ها	۸۷۷
هـ) مدت زمان تحریم‌ها	۸۷۹
۲۴ - ۴. متابعت از تحریم‌ها	۸۸۰

- ۲۴ - ۵. اجرای قهری تحریم‌ها ۸۸۳
- ۲۴ - ۶. معافیت‌های عمومی از تحریم‌های اجباری ۸۸۴
- ۲۴ - ۷. تحریم‌های غیرالزامی تحت نظارت سازمان ملل ۸۸۴
- الف) عراق و نقش تحریم‌ها ۸۸۶
- ۲۴ - ۸. حمله به کویت و واکنش شورای امنیت (۹۱ - ۱۹۹۰) ۸۸۶
- الف) اولین واکنش جامعه بین‌المللی ۸۸۶
- ب) گسترش تحریم‌ها ۸۸۷
- ج) "موثر بودن تحریم‌ها" ۸۸۸
- ۲۴ - ۹. سازمان ملل و عراق (۲۰۰۳ - ۱۹۹۱) ۸۸۹
- الف) جنگ و انشیس ۸۸۹
- ب) فرازها و فرودهای برنامه تحریم‌های سازمان ملل ۸۸۹
- ج) پایان بازی و مسیر جنگ ۸۹۱
- د) تحریم‌های اقتصادی و ترتیبات منطقه‌ای: اقدام جمعی در سازمان کشورهای آمریکایی ۸۹۳
- ۲۴ - ۱۰. سازش در سانفرانسیسکو ۸۹۳
- ۲۴ - ۱۱. منشور سازمان کشورهای آمریکایی و پیمان ریو ۸۹۴
- ۲۴ - ۱۲. سابقه‌های مهم ۸۹۶
- الف) تحریم‌ها علیه جمهوری دومینیکن (۱۹۶۰) ۸۹۶
- ب) تحریم‌ها علیه کوبا (۱۹۶۲ -) ۸۹۷
- ۲۴ - ۱۳. سازمان کشورهای آمریکایی، شورای امنیت سازمان ملل و قضیه هائیتی (۴ - ۱۹۹۱) ۸۹۸
- خلاصه ۹۰۲
- فصل بیست و پنجم: تحریم‌های اقتصادی بدون بهره‌گیری از معاهده ۹۰۵
- ۲۵ - ۱. مقدمه ۹۰۵
- ۲۵ - ۲. دامنه تحریم‌های ملی: مدل ایالات متحده ۹۰۶
- الف) تحریم [آمبرگو] کامل ۹۰۶
- ب) مسدود کردن دارایی‌ها و کنترل‌های مالی ۹۰۷
- ج) کنترل واردات ۹۰۸
- د) کنترل صادرات ۹۰۹
- ۲۵ - ۳. کنترل صادرات ایالات متحده: نگاهی دقیق‌تر ۹۱۱
- الف) نظام مجوزها ۹۱۱

ب) گروه‌های کشورها.....	۹۱۱
ج) اهداف چندگانه کنترل صادرات.....	۹۱۲
د) اجرا و فهرست سیاه.....	۹۱۳
۲۵ - ۴. تحریم‌های اقتصادی و صلاحیت دولت‌ها.....	۹۱۵
الف) صلاحیت قانونگذاری و صلاحیت اجرایی.....	۹۱۵
ب) حقوق بین‌الملل و صلاحیت دولت‌ها.....	۹۱۶
ج) سپرده‌های بانکی و مسدود کردن دارایی‌ها.....	۹۲۱
د) محدودیت‌ها بر کنترل صادرات.....	۹۲۴
خلاصه.....	۹۳۱
۲۵ - ۵. تحریم‌های اقتصادی و گات.....	۹۳۲
الف) مقدمه.....	۹۳۲
ب) ماده [مربوط به] استثنای امنیتی.....	۹۳۲
ج) چکسلاواکی و تحریم‌های ایالات متحده (۱۹۴۸-۱۹۵۱).....	۹۳۴
د) بحران آرژانتین و تصمیم گات (۱۹۸۲).....	۹۳۵
ه) مسئله نیکاراگوئه (۱۹۸۳-۱۹۸۵).....	۹۳۷
و) قانون هلمز - برتون: جامعه اروپا علیه ایالات متحده آمریکا.....	۹۳۹
خلاصه.....	۹۴۲
سخن آخر.....	۹۴۳

دیباچه مترجم

آندریاس اف. لوفلد استاد بازنشسته و ممتاز دانشکده حقوق دانشگاه نیویورک بی‌گمان از نام‌آوران عرصه حقوق بین‌الملل عمومی و خصوصی و به ویژه از متخصصان برجسته حقوق بین‌الملل اقتصادی است. او چیزی از افتخارات علمی، اجرایی و عملی کم ندارد؛ کتاب‌ها و مقالات پرشمار در بیش از چهل سال گذشته؛ سابقه دیپلماتیک در وزارت خارجه ایالات متحده؛ عضویت در مؤسسه حقوق بین‌الملل، آکادمی بین‌المللی حقوق تطبیقی، انجمن امریکایی حقوق بین‌الملل؛ داور سرشناس بین‌المللی؛ ارائه درس عمومی در آکادمی حقوق بین‌الملل لاهه در زمینه حقوق بین‌الملل خصوصی در سال ۱۹۹۴.

کتاب حقوق بین‌الملل اقتصادی لوفلد که ترجمه آن پیش روی شما است چیرگی و تبحر او را در این حوزه به نمایش می‌گذارد. چاپ اول کتاب در سال ۲۰۰۳ و چاپ دوم آن در سال ۲۰۰۸ از سوی انتشارات آکسفورد منتشر شده است.

مترجم چند سال پیش اقدام به ترجمه چاپ نخست کتاب کرده بود و بعد از انتشار چاپ دوم و اضافه شدن بیش از سیصد صفحه به متن چاپ اول ناگزیر شد افزوده‌ها را نیز ترجمه کند و اصلاحات صورت گرفته را اعمال نماید.

ترجمه کتابی با این حجم و سرشار از نکات دقیق و اصطلاحات اقتصادی، پولی و بانکی کاری طاقت‌فرسا و زمان‌بر بوده است. مترجم به بضاعت ناچیز خود اعتراف دارد و هرگز ادعا نمی‌کند چنان‌که باید از عهده کار برآمده است. تمام خطاها و اشتباهات را پیشاپیش می‌پذیرد و یادآوری آن‌ها را از سوی اساتید، پژوهش‌گران، دانشجویان و آشنایان به این حوزه بر دیده منت می‌نهد. در حقیقت تذکر نقاط ضعف و گوشزد کردن موارد نقص دست کم نشانه آن است که این کار در جامعه علمی توجهی برانگیخته است.

با آنکه بعضی مطالب کتاب و پاره‌ای اصطلاحات بکار رفته در آن نیاز به توضیح دارد، حجم کتاب اجازه چنین کاری را نمی‌داد. مترجم در ابتدای کار برخی از اصطلاحات را در پانویست توضیح داده است ولی در صورتی که این کار تا انتهای کتاب دنبال می‌شد حجم کتاب بیش از حد افزایش می‌یافت. از این رو در مرحله کنونی ترجیح داده شد حتی از افزودن مقدمه خودداری شود.

لازم می‌دانم از پیگیری، تلاش و علاقه مدیران و کارکنان محترم انتشارات وزین جنگل در چاپ این اثر تشکر و قدردانی نمایم و برایشان آرزوی توفیق در گسترش دانش در کشور عزیزمان داشته باشم.

پیشگفتار مؤلف

مناسب است با این پرسش آغاز کنیم که آیا چیزی به نام حقوق بین‌الملل اقتصادی، یعنی مجموعه‌ای از حقوق که بتواند موضوع مطالعه‌ای نظام‌مند در یک کتاب باشد، وجود دارد. البته پرسش‌های مشابهی سال‌ها بود که در مورد حقوق بین‌الملل بطور عام پرسیده می‌شد و این حوزه نه فقط به عنوان رشته‌ای علمی بلکه به مثابه عاملی ذی‌ربط (نمی‌گوییم تعیین‌کننده) در رفتار ملت‌ها به حیات خود ادامه داده است. واقعیت این است که ملت‌ها و نیز سایر بازیگران ذی‌ربط در عرصه اقتصادی بیش از آنچه مثلاً در خصوص استفاده از زور یا رعایت حقوق بشر انجام می‌دهند مطابق حقوق رفتار می‌کنند.

این کتاب بر این ادعا استوار نیست که همه دولت‌ها و همه بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی در تمام اوقات مطابق تمام قواعد رفتار می‌کنند و قواعد در همه سطوح روشن و مورد قبول همگان است. اما این را هم نمی‌توان گفت که حقوق جزا وجود ندارد چون جرائم همچنان ارتکاب می‌یابند و همواره مجازات نمی‌شوند یا حقوق خانواده وجود ندارد چون ازدواج‌ها از هم می‌پاشد، شوهران همسرانشان را کتک می‌زنند و کودکان مورد سوء استفاده واقع می‌شوند. در واقع کنوانسیون‌های بین‌المللی، ترتیبات جمعی، قوانین تقریباً یکنواخت بین‌المللی و قوانین عرفی نسبت به بخش اعظم اقتصاد اعمال می‌شود؛ در حالی که هیچ کلانتر جهانی وجود ندارد و نظام طرق جبرانی و دادخواهی به‌اندازه نظام قواعد پیشرفت و گسترش ندارد، آثار رفتار تخلف‌آمیز بسیار زیاد و تعجب‌آور است و شمار فزاینده‌ای از مراجع و نهادها برای حل اختلاف میان کشورها و میان کشورها و مشارکت‌کنندگان خصوصی در اقتصاد بین‌المللی وجود دارد.

مشکل انجام طرح و پروژه‌های همانند آنچه پیش رو است فقدان مطالب نیست بلکه نحوه انتخاب و گزینش و - از این سخت‌تر - نحوه پیوند دادن موضوعات به ظاهر متنوع با برخی مفاهیم کلی است که توسعه حقوق بین‌الملل اقتصادی را تبیین، هدایت، محدود و پیش‌گویی می‌کنند.

فراسوی قواعد و رویه‌های حقوق بین‌الملل اقتصادی، یک پرسش حتی اساسی‌تر وجود دارد: حقوق اقتصادی تا چه حد ساخته انسان - از طریق قانونگذاری، معاهدات، کنوانسیون‌ها، تصمیمات دادگاه‌ها و هیأت‌های حل اختلاف - است و حقوق اقتصادی تا چه اندازه جنبه ازلی دارد، به این معنا که باید همانند قوانین فیزیک کشف و تبیین شود و قابل تغییر نیست؟ در این کتاب واقعاً به این پرسش نمی‌پردازیم: این کتابی پیرامون حقوق و نه (جز به صورت استطرادی) دانش اقتصادی است. با این حال، شایسته است به خاطر بسپاریم که حداقل تا اندازه‌ای، تلاش دولت‌ها برای دستیابی به نتایجی خاص از طریق قانونگذاری یا دستور - مثلاً با تلاش برای ثابت داشتن قیمت

کالاها یا سعی در حکومت بر خروجی کشاورزی از طریق مشوق‌های ناکافی یا بی‌رویه - بر خلاف نیروهای اقتصادی است که قادر به کنترل و مهارشدن نیستند.

گذشته از قواعد و ترتیبات خاص که در سراسر کتاب مورد بحث قرار می‌گیرند، بهتر است برخی مفاهیم دارای کاربرد عام را ذکر کنیم که همه ترتیبات خاص باید در پرتو آن‌ها سنجیده شوند. مثلاً عدم تبعیض در تمام پیکره موضوع جریان و جریان دارد؛ رفتار ملی و رفتار ملت کامله‌الوداد ابعاد مختلف این اصل هستند که در اجرا به نحو تعجب‌انگیزی فنی و پیچیده‌اند. زمانی که دنیا آموخت همه ملت‌ها برابر خلق نشده‌اند و بعضی دولت‌ها شاید بهتر باشد (یا حق دارند) رفتاری بهتر از غیرتبعیض‌آمیز دریافت کنند، سوال دیگری که مطرح شد این بود که آیا می‌توان محتوایی حقوقی به "رفتار ویژه و متفاوت" داد و آیا دولت‌های مدعی برخورداری از این نوع رفتار - عموماً کشورهای کم توسعه یافته - تعهداتی خاص خود - در قبال یکدیگر و در قبال کشورهای توسعه یافته - دارند. مفهوم مرتبط که کاربردی گسترده دارد عمل متقابل است. این اصطلاح به چه معنا است و امکان سازش دادن آن با عدم تبعیض در اینجا نیازمند بررسی و تحلیل است.

حاکمیت - مفهومی که برپایه اقلب برداشت درستی از آن وجود ندارد - لازم است در بافت و سیاق حقوق اقتصادی مورد بحث واقع شود: دولت‌ها تا چه حد به تصمیم‌سازی جمعی پیوسته‌اند؛ دولت‌ها تا چه حد می‌توانند موضوعات خاص را در اختیار خود داشته باشند یا در برابر اراده جامعه دولت‌ها مقاومت کنند؛ به چه میزان می‌توانند - به لحاظ حقوقی و عملی - از دایره اجماع خارج بمانند؟ آیا این سوال‌ها برای کشورهایی نظیر ایالات متحده که اقدامات و حرکاتش اثری جهانی دارد و کشورهایی که اقدامات یا ترک فعلشان فقط چند کشور معدود را متأثر می‌سازد یکسان است؟ در واقع، آیا جواب این سوال‌ها بر حسب موضوع خاص تفاوت می‌کند به نحوی که مثلاً اقدامات برزیل در خصوص قهوه اهمیت زیاد دارد ولی اقداماتی در مورد مشروب اهمیت چندانی ندارد؟

این کتاب پاسخ‌های محکم و قاطعی به این پرسش‌ها نمی‌دهد. البته در مواردی که بتوان جواب‌های خاصی از موافقت‌نامه‌های بین‌المللی استخراج کرد این جواب‌ها منابع اولیه هستند. با این حال، حتی در این موارد لازم است دقت شود: مثال بارز و معروف در این زمینه این است که اساسنامه صندوق بین‌المللی پول مقرر می‌دارد اعضا نمی‌توانند کنترل‌های ارزی بر پرداخت‌ها و انتقال‌ها برای معاملات جاری بین‌المللی غیر از دوران گذار بعد از جنگ جهانی دوم وضع کنند. چه کسی می‌توانست پیش‌بینی کند که این استثنا از اصل کلی بعد از بیش از شصت سال از لازم‌الاجرا شدن اساسنامه همچنان اعتبار و محل عمل خواهد داشت آن هم برای کشورهایی که هیچ نوع دخالت در جنگ نداشتند؟ مثال‌هایی فراوان از این نوع در سراسر حقوق بین‌الملل تجارت، مالیه یا سرمایه‌گذاری می‌توان آورد. یکی از چالش‌های پیوسته این کتاب این است که در میانه تمرکز صرف بر اسناد مکتوب و غیرقانونی خواندن انحراف از آن‌ها و از سوی دیگر تمرکز چنان شدید بر

رویه دولت‌ها که بدبینی و بدگمانی به رعایت توافق و اصل را به دنبال داشته باشد، مسیری عقلانی در پیش گیرد.

با آن که این کتاب در وهله اول در باره حقوق است ولی فقط برای حقوقدانان نوشته نشده است بلکه اشخاص درگیر در تجارت یا حکومت که با قوانین حاکم بر فعالیت اقتصادی فراتر از مرزهای ملی سروکار دارند نیز مخاطب آن هستند. افزون بر این، هر چند این کتاب در درجه اول برای اقتصاددانان نوشته نشده است اقتصاددانان روز بروز به این مطلب بیشتر پی می‌برند که قوانین اقتصاد با حقوق اقتصادی یکسان نیست و در دنیای واقعی بهتر است دومی را هم در کنار اولی بفهمند. این کتاب در صدد این مهم را محقق سازد.

آخر آن که این کتاب در پی یاد دادن و نه موعظه کردن است. اگر این صفحات پیامی داشته باشد آن پیام این است که هر چیزی به چیز دیگر ارتباط دارد - تجارت به سرمایه‌گذاری به امور مالی، حل اختلاف به مجازات‌ها و تحریم‌ها و به اقدام یکجانبه در برابر اقدام جمعی، حقوق اقتصادی به "حقوق بین‌الملل عمومی" و به "حقوق بین‌الملل خصوصی". در این کتاب این حوزه‌ها به صورت مجزا بررسی نشده‌اند، بلکه شایسته است به یاد داشته باشیم که حقوق بین‌الملل اقتصادی بر هر دوی این حوزه‌ها تأثیر می‌گذارد و از آن‌ها تأثیر می‌پذیرد و مرزها میان آن‌ها ناگزیر تیره و تار است. برای دانشجویان نظام بین‌المللی اقتصادی - و برای مشارکت‌کنندگان در این نظام - سودمند است که جنگل را هم در کنار درختان ببینند. گرچه انتظار نمی‌رود همه (یا در واقع کسی) بخوانند (بخواند) این کتاب را از اول تا آخر بخوانند، ولی هدف این نبوده است که این کتاب به عنوان کتاب مرجع مورد استفاده باشد بلکه غرض این بوده که یک کل یکپارچه را تشکیل دهد. امید بر این است که این نوشته جنگل را هم در کنار درختان در زیر نور بیاورد.

افزوده: چرا ویرایش جدید؟

کمتر از شش سال از انتشار چاپ اول این کتاب گذشته است - و چه شش سال! کشاورزی که در چاپ اول مورد بحث قرار نگرفته بود در مذاکرات راجع به تجارت بین‌المللی - میان چهار کشور بزرگ، بین شمال و جنوب و جنوب - جنوب، با اتحادها و همبستگی‌های متغیر - در کانون توجه بود و البته تا سال ۲۰۰۷ توافقی وجود نداشته است. شناخت و فهم موافقتنامه کشاورزی که در دور اروگوئه تنظیم شده است - اساساً به مثابه توافقنامه‌ای درباره اصول ولی جزئیاتی که باید تدارک دیده شود - کلید فهم مناقشات و مشاجرات مستمر گشته است. فصل ۱۱ جدید تلاش دارد این موضوعات را قابل فهم سازد.

حقوق مالکیت معنوی که از دیرباز خلأئی در دانش اشخاصی بود که بر تجارت کالا تمرکز دارند، با غلبه نرم‌افزار بر سخت‌افزار در اقتصاد بین‌المللی، موضوع مهمی شده است. فصل ۱۲ جدید که دوست و همکارم استاد دریفوس نگاشته است، در صدد پرکردن این خلأ است.

نظام حل‌وفصل اختلافات که در دور اروگوئه ایجاد شد هنگام انتشار چاپ اول این کتاب فقط تا حدودی مستقر شده بود. امروزه با بیش از ۱۲۰ پرونده‌ای که مورد رسیدگی واقع شده و جز یک موافقتنامه همه موافقتنامه‌های تشکیل‌دهنده سازمان تجارت جهانی را دربرمی‌گیرد، می‌توان از رویه حقوقی این نظام سخن گفت، یعنی منبعی به کمال رسیده و حتی خوداتکا از "توصیه‌ها" که در حقوق بین‌الملل منحصر بفرد است. با متوقف شدن دور "هزاره" یا "دور دوحه"، اهمیت سازکار حل اختلاف به نظر من افزایش یافته است، هم به این دلیل که (برخلاف دکتترین) پرونده‌های آن منبع یافتن حقوق است، و هم به این دلیل که لنگرگاهی برای ثبات در دریایی از عصبانیت و تندی فراهم می‌آورد.

دو فصل نخست در مورد سرمایه‌گذاری بین‌المللی - که هم اکنون فصل‌های ۱۵ و ۱۶ هستند - اساساً همانگونه که در چاپ اول بودند باقی مانده‌اند. ولی فصل ۱۷، که تا حد زیادی به کنوانسیون ایکسید و معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری اختصاص دارد، بیشتر از قبل بر تصمیمات و آراء تکیه می‌کند و مشخصاً به آثار و پیامدهای قوانین گسترده آرژانتین در مورد نکول و وضعیت اضطراری در سال‌های ۲۰۰۲ - ۲۰۰۰ می‌پردازد.

وقایع آرژانتین نقطه تمرکز فصل گسترش یافته مربوط به بحران‌های منطقه‌ای است که هم اکنون فصل ۲۰ را تشکیل می‌دهد و صندوق بین‌المللی پول را در قالب و پرتو جدید نشان می‌دهد و شاید تبیین می‌کند چرا مدیرعاملان پیاپی آن خواستار نگاه تازه به فنون و رسالت صندوق شده‌اند.

در آغاز این قرن اتحادیه اقتصادی و پولی اروپا تازه در مرحله تکوین بود و پیمان ثبات و رشد که با نظامی از ضمانت‌اجراها کامل شده و همچنان که به صورت کوتاه (و تا حدی بدبینانه) در چاپ اول توصیف شده بود فقط روی کاغذ بود. نیم دهه بعد، اتحادیه و منطقه یورو در حال رشد و یورو در جریان است ولی پیمان ثبات و رشد وضعیت نامعلومی دارد و نظام ضمانت‌اجراها ظاهراً از میان رفته است. این داستان در فصل ۲۲ آمده و به دنبال آن توضیح مختصری از کارکردهای بانک مرکزی اروپا و رابطه آن با سایر ارکان اتحادیه اروپا و نیز با دنیای بیرونی آورده شده است.

در همین حال، ناظران بانک‌های تجاری و نهادهای مرتبط سرگرم تلاشی دوم برای یافتن موازنه بین دوراندیشی و نوآوری از طریق ضوابط مشترک برای تنظیم کفایت سرمایه بوده‌اند. بازل ۱، قرارداد ۱۹۸۸ کفایت سرمایه که در چاپ اول توصیف شده بود، چنان سخت بود که غیرمتخصص نمی‌توانست درک کند. کار با قرارداد تجدیدشده سرمایه نیازمند تخصصی واقعی بود؛ دوست و همکارم پتر اسمدرزمن توضیح بازل ۲ را عهده‌دار شد تا بتوانم آن را بفهمم و در نتیجه خوانندگان هم بتوانند بفهمند. نتیجه این تلاش در بخش سوم فصل ۲۳ ظاهر می‌شود.

به مجازات‌ها [تحریم‌ها] - که برای اهداف سیاسی طراحی شده‌اند - برگردیم، از هنگام انتشار چاپ اول این کتاب دنیا شاهد دو جنگ در عراق بوده که هر کدام بعد از تحریم‌های سازمان ملل

رخ داده است. برخی می‌گفتند تحریم‌ها شکست خورده و به همین دلیل جنگ لازم بوده است؛ دیگران نظر متضادی داشتند - اگر اجازه می‌دادند تحریم‌ها ادامه پیدا کند، حتی با گریزها، مفرها و فساد، جلوی جنگ گرفته می‌شد. این داستان در بخش‌های ۸ و ۹ فصل ۲۴ آمده است.

این چاپ و ویرایش دوم و نه کتابی جدید است. سازماندهی کتاب تقریباً همان سازماندهی چاپ اول است و اختلاط و آمیزه اظهارات هنجاری و روایی هم همان. اما ساکن ماندن ممکن نیست. زمانه تغییر می‌کند و ما نیز همراه آن تغییر می‌کنیم (*tempora mutantur, et nos mutamur in illis*).

آندریاس اف. لوفلد

جولای ۲۰۰۷

www.ketab.ir